

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Samordningsstaben

Utvalgte økonomiske nøkkeltall basert på foreløpige KOSTRA-data for 2021

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Netto driftsresultat	4
3. Disposisjonsfond.....	8
4. Gjeldsbelastning.....	11
4.1 Netto lånegjeld	11
4.2 Netto renteeksponert gjeld	13
5. Folketallsutvikling.....	14

1. Innledning

KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem om kommunale virksomheter. Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles for å gi relevant informasjon til beslutningstakere og andre, både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, samt gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål nås. Informasjonen skal også bidra til å gjøre det mulig å forbedre tjenestene i kommunesektoren.

KOSTRA-tallene gir et grunnlag for å vurdere prioriteringer, dekningsgrader og produktivitet mellom kommuner over tid. Ulik prioritering, kvalitet på tjenestene, struktur og behov i befolkningen, er faktorer som vil påvirke nøkkeltallene.

Dette heftet er utarbeidet av Statsforvalteren i Oslo og Viken. Vi presenterer noen utvalgte økonomiske nøkkeltall basert på foreløpige KOSTRA-tall for kommuner i våre fylker. Hensikten med rapporten er å vise til den økonomiske situasjonen i våre kommuner. For å vise utviklingen i økonomien har vi tatt med en tidsserie på 5 siste år altså perioden 2017-2021. Vi gjør oppmerksom på at tidsserien er brutt for sammenslåingskommuner og kommuner med grensejustering.

Tallene som er brukt i rapporten er på konsernnivå for 2021 presentert 15.03.2022. Konserntall er tall for kommunen som juridisk enhet og inkluderer kommunale foretak, interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper. Ved å bruke konserntall, elimineres det vesentligste av forskjellene i tallene som skyldes ulik organisering av den kommunale tjenesteproduksjonen.

I Viken ble det pr. 1.1.20 gjennomført flere endringer. Vi har i alt 51 kommuner i tillegg til Oslo kommune. Det ble gjennomført 7 kommunesammenslåinger, som berørte 20 kommuner med til sammen vel 450.000 innbyggere. Videre ble det foretatt to grensejusteringer mellom fire kommuner. Kommunene det gjelder er Ås og Nordre Follo, og Lillestrøm og Nes. Ellers er Jevnaker og Lunner en del av Viken.

Vi gjør oppmerksom på at Nes kommunes konsoliderte balanseregnskap er feilrapportert, noe som medfører for høye verdier på følgende nøkkeltall: disposisjonsfond, netto lånegjeld og netto renteesponert gjeld.

Oslo, mars 2022.

2. Netto driftsresultat

Netto driftsresultat (NDR) er et mål på hvor mye kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter, netto renter og avdrag er betalt. Målt i prosent av driftsinntektene uttrykker NDR hvor stor del av de tilgjengelige driftsinntektene kommunene kan disponere til å finansiere investeringer eller avsette til senere bruk. NDR er et uttrykk for kommunenes økonomiske handlefrihet.

Netto driftsresultat blir brukt av Teknisk beregningsutvalg (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. TBU anbefaler at NDR over tid bør ligge på 1,75 %.

Foreløpige KOSTRA-tall for regnskap 2021 viser at kommunene i landet utenom Oslo i sum hadde et NDR på 4,2%.

NDR for kommunene i Viken utgjorde 4,4 % og for Oslo kommune 4,6 %. For første gang på mange år har alle kommunene våre positive resultater, men variasjonen mellom kommunene er stor. Kongsberg og Gol ligger lavest med et positivt driftsresultat på 0,3 % av driftsinntektene og Gjerdrum kommune høyest på 16,6 %. Gjerdrum kommune skiller seg markant ut og det skyldes i hovedsak ekstra statlige overføringer i forbindelse med skredet.

Ser vi på gjennomsnittet for perioden 2017– 2021 ligger Nesbyen lavest med et negativt netto driftsresultat på 0,4 % og Krødsherad høyest på 7,8 %, tett fulgt av Bærum på 7,1 %.

De gode regnskapsresultatene for samtlige av våre kommuner skyldes i hovedsak uventede høye skatteinntekter i 2021. Merskatteveksten har trolig sammenheng med en bedre utvikling i arbeidsmarkedet i fjor høst enn ventet, samt tilpasninger til et høyere nivå på skatt på utbytte fra 2022. Den økte skatteinngangen gir kommunene engangsinntekt, og bidrar ikke til varig styrking av inntektsnivået. Kommunene bør derfor være forsiktig med å bruke disse midlene på varige driftsutgifter.

2021 var nok et år hvor koronapandemien hadde betydelig påvirkning på kommunebudsjettene, både på inntekts- og utgiftssiden. Dette er også med på å påvirke kommunenes nøkkeltall.

Kort forklaring på de historiske regnskapstallene

Merskatteveksten i perioden 2015 – 2019 var betydelig. Kommunene har gjennomgående for denne perioden fått mer i skatt enn forventet, noe som har påvirket resultatet.

Netto driftsresultat for 2020 har svakheter som indikator. Kommunene har mottatt og inntektsført ulike statlige tilskudd knyttet til covid-19, blant annet til stimulering av aktivitet i bygge- og anleggsnæringen og kompensasjon for merutgifter i næringsliv/frivillige aktører. Deler av utgiftene knyttet til disse tilskuddene påløp først i 2021, og statlige tilskudd bidro dermed til en regnskapsteknisk oppblåsing av netto driftsresultat i 2020.

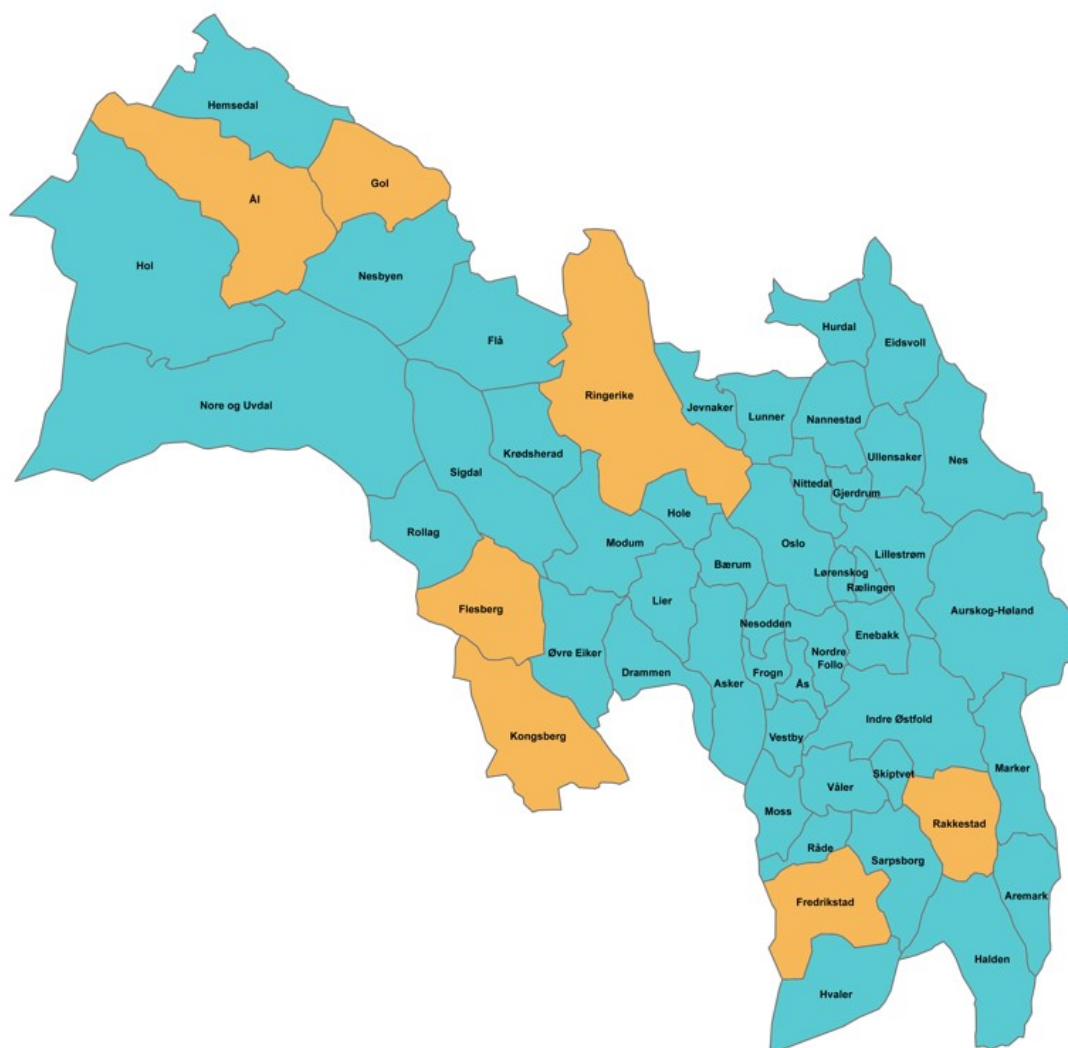
I tillegg har kommunene i 2020 blitt kompensert gjennom en høyere deflator enn faktisk pris- og lønnsvekst, og redusert arbeidsgiveravgift. Det har også vært spesielt lave pensjonskostnader i 2020.

Sammenslåingskommunene har mottatt reformstøtte, noe som påvirker deres tall.

Netto driftsresultat 2021

Nedenfor presenteres netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter for 2021 som kart. Fargelaggingen av kartet tar utgangspunkt i følgende terskelverdier:

- Kommuner over 1,75 % i NDR
- Kommuner mellom 0 % - 1,75 % i NDR
- Kommune under 0 % i NDR

Tabellen under viser netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter for perioden 2017 - 2021:

Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)							
Kommune	Endelige kostra tall				Foreløpige regnskapstall	Vekst i prosent poeng	Gjennomsnitt for perioden
	2017	2018	2019	2020	2021	2020-2021	2017-2021
Halden	6,2	3,7	1,8	1,8	3,5	1,7	3,4
Moss				2,4	4,6	2,2	
Sarpsborg	2,4	1,5	1,5	1,5	2,4	0,9	1,9
Fredrikstad	2,6	0,4	0,8	0,0	0,7	0,7	0,9
Drammen				4,3	3,7	-0,6	
Kongsberg	1,8	1,8	1,1	1,1	0,3	-0,8	1,2
Ringerike	3,0	1,0	2,5	1,3	1,3	0,0	1,8
Hvaler	3,9	2,4	-3,8	-2,2	1,8	4,0	0,4
Aremark	-0,7	4,0	0,4	5,6	6,3	0,7	3,1
Marker	6,5	2,9	4,6	4,8	6,1	1,3	5,0
Indre østfold				4,8	5,3	0,5	
Skiptvet	2,9	1,2	3,6	3,2	3,0	-0,2	2,8
Rakkestad	3,0	3,5	2,7	0,7	0,4	-0,3	2,1
Råde	0,1	1,8	1,2	2,4	2,9	0,5	1,7
Våler	4,8	-0,1	-1,8	-2,6	3,1	5,7	0,7
Vestby	4,7	5,5	3,7	2,4	6,6	4,2	4,6
Nordre Follo				1,2	4,1	2,9	
Ås	2,1	1,2	-2,1	0,6	6,3	5,7	1,6
Frogn	2,7	0,5	-2,5	-2,3	4,2	6,5	0,5
Nesodden	2,0	3,2	2,3	2,3	5,1	2,8	3,0
Bærum	9,4	5,3	7,3	6,0	7,3	1,3	7,1
Asker				3,9	4,4	0,5	
Aurskog-Høland				5,2	6,9	1,7	
Rælingen	2,6	3,4	1,0	2,5	4,8	2,3	2,9
Enebakk	2,3	0,2	2,7	1,1	4,2	3,1	2,1
Lørenskog	3,3	3,4	2,6	2,7	4,6	1,9	3,3
Lillestrøm				5,0	5,0	0,0	
Nittedal	3,9	2,0	4,7	4,3	4,1	-0,2	3,8
Gjerdrum	7,4	3,2	3,6	2,5	16,6	14,1	6,7
Ullensaker	0,1	-0,9	0,9	1,7	3,3	1,6	1,0
Nes	0,1	-0,2	0,8	4,9	7,7	2,8	2,7
Eidsvoll	3,6	0,6	0,9	1,4	2,1	0,7	1,7
Nannestad	5,8	2,8	5,0	4,1	7,4	3,3	5,0
Hurdal	3,0	3,4	-3,5	3,6	6,5	2,9	2,6
Hole	7,0	2,1	0,3	4,5	2,8	-1,7	3,3
Flå	5,7	3,2	1,6	4,0	6,9	2,9	4,3
Nesbyen	-0,7	-1,2	-3,5	-1,1	4,7	5,8	-0,4
Gol	2,6	-0,3	-2,0	2,4	0,3	-2,1	0,6
Hemsedal	5,4	1,9	2,3	8,1	12,1	4,0	6,0
Ål	1,6	3,9	3,0	0,4	1,1	0,7	2,0
Hol	2,5	-0,9	-0,5	1,0	9,4	8,4	2,3
Sigdal	4,1	1,6	-0,4	3,6	6,5	2,9	3,1
Krødsherad	9,5	8,2	4,3	8,4	8,4	0,0	7,8
Modum	2,1	1,6	1,2	1,5	3,3	1,8	1,9
Øvre Eiker	2,6	1,1	1,7	0,2	2,5	2,3	1,6
Lier	1,8	2,3	2,5	5,3	5,9	0,6	3,6
Flesberg	5,6	0,6	-1,5	-3,2	1,3	4,5	0,6
Rollag	2,4	0,0	0,3	5,6	2,8	-2,8	2,2
Nore og Uvdal	4,6	-0,7	0,2	1,3	6,4	5,1	2,4
Jevnaker	3,4	0,9	0,4	2,9	7,6	4,7	3,0
Lunner	1,8	-1,1	-1,1	2,7	5,3	2,6	1,5
Oslo	4,3	5,2	4,5	3,7	4,6	0,9	4,5
Sammenslåingskommune							
Gjennomsnitt Viken				3,0	4,4		
Landet u/ Oslo				2,5	4,2		

3. Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er den delen av reservene som best gir uttrykk for den økonomiske handlefriheten.

Avhengig av ulike risikoforhold og framtidige tiltak bør disposisjonsfondet være stort nok for å takle svingninger i utgifter og inntekter på en kontrollert måte.

Foreløpige KOSTRA-tall viser at kommunene i landet utenom Oslo har et disposisjonsfond på 13,7 % i 2021. Snittet for Viken kommunene er på 15,3 %, mens Oslo kommune ligger på 11,5 %. Nivået på disposisjonsfond varierer i stor grad mellom kommunene. Flesberg kommune har nesten ikke tilgjengelige midler på fond og ligger på 0,9 % av driftsinntekter. De kommunene som har et disposisjonsfond på over 30% av driftsinntektene er Bærum, Hemsedal, Gjerdrum, Nes og Krødsherad kommune. Dette er en økning i antall kommuner fra i fjor.

Som nevnt før gjør vi oppmerksom på at Gjerdrum kommunes disposisjonsfond er påvirket av ekstra statlige overføringer knyttet til skredet.

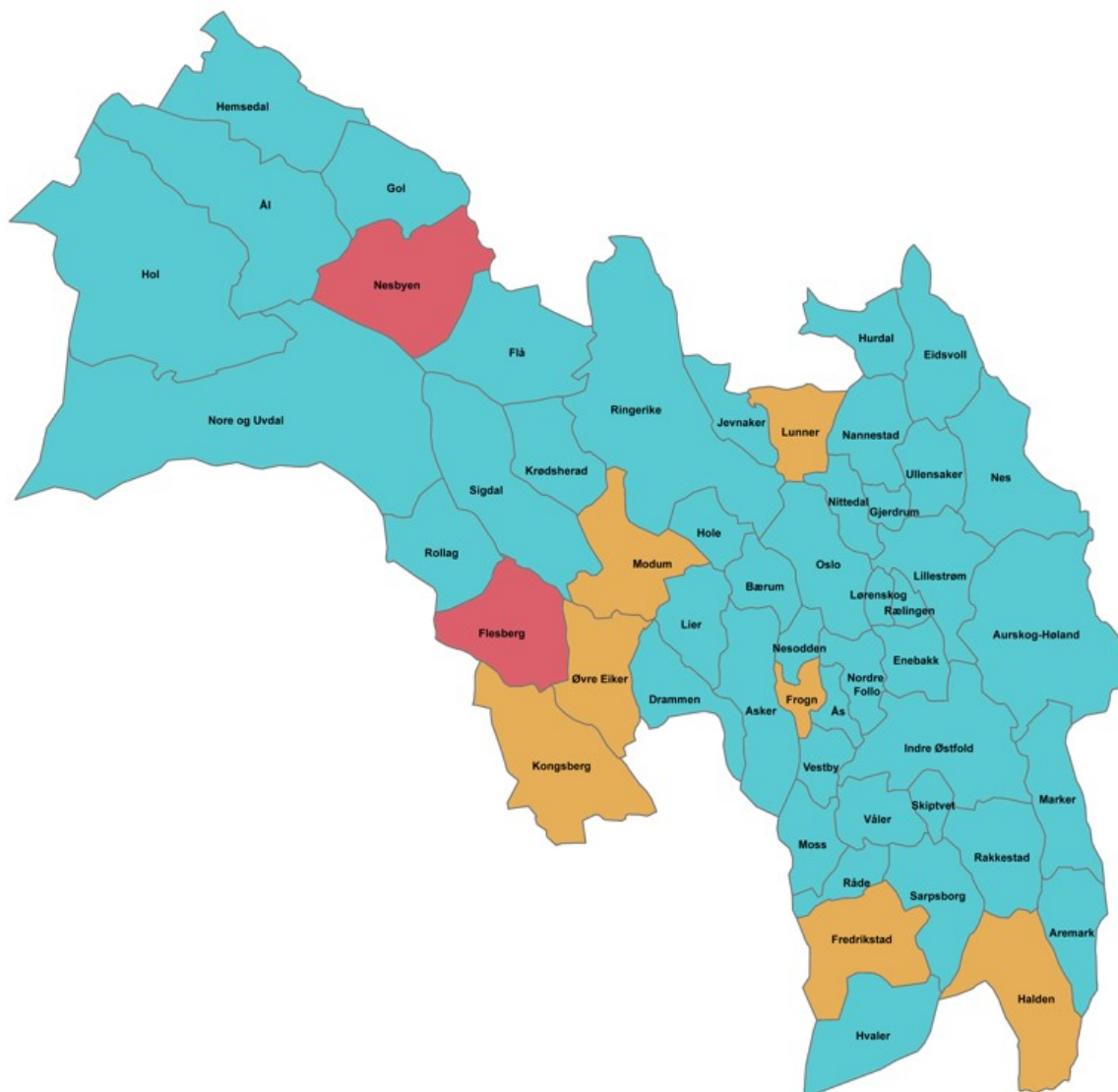
Ser vi på gjennomsnittet for perioden 2017– 2021 er det Flesberg sammen med Nesbyen kommune som har lite disponible midler, mens Bærum og Krødsherad har mest.

Disposisjonsfond 2021

Nedenfor presenteres disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter for 2021 som kart. Fargelaggingen av kartet tar utgangspunkt i følgende terskelverdier:

- Kommuner med disposisjonsfond under 5 %
- Kommuner med disposisjonsfond mellom 5 % og 8 %
- Kommuner med disposisjonsfond over 8 %

Tabellen under viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter for perioden 2017 – 2021:

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)							
Kommune	Endelige kostra tall				Foreløpige regnskapstall	Vekst i prosent poeng	Gjennomsnitt for perioden
	2017	2018	2019	2020	2021	2020-2021	2017-2021
Halden	4,5	1,0	4,7	5,5	7,7	2,2	4,7
Moss				11,0	14,5	3,5	
Sarpsborg	8,5	10,4	9,2	9,9	9,8	-0,1	9,6
Fredrikstad	7,8	8,7	7,8	7,8	7,8	0,0	8,0
Drammen				17,6	10,2	-7,4	
Kongsberg	3,2	3,9	4,7	5,6	5,1	-0,5	4,5
Ringerike	6,5	7,7	9,6	9,1	10,7	1,6	8,7
Hvaler	4,5	8,9	8,7	8,5	10,3	1,8	8,2
Aremark	0,9	1,5	2,1	6,4	10,2	3,8	4,2
Marker	9,6	13,2	15,5	21,0	21,8	0,8	16,2
Indre østfold				10,7	14,6	3,9	
Skiptvet	9,2	8,1	4,9	7,8	8,6	0,8	7,7
Rakkestad	6,7	9,7	12,7	16,1	15,4	-0,7	12,1
Råde	8,8	7,4	10,0	12,7	14,3	1,6	10,6
Våler	17,4	16,4	11,6	11,6	12,1	0,5	13,8
Vestby	32,1	33,5	30,8	21,5	25,7	4,2	28,7
Nordre Follo				11,7	13,3	1,6	
Ås	12,2	10,3	9,8	8,5	13,4	4,9	10,8
Frogn	8,3	9,0	6,9	3,9	6,3	2,4	6,9
Nesodden	8,7	10,3	10,2	10,6	12,0	1,4	10,4
Bærum	31,0	31,8	30,9	30,8	31,0	0,2	31,1
Asker				18,3	18,2	-0,1	
Aurskog-Høland				12,3	16,4	4,1	
Rælingen	7,7	10,2	10,1	9,7	12,5	2,8	10,0
Enebakk	14,5	14,7	14,1	16,1	17,4	1,3	15,4
Lørenskog	6,7	6,8	6,6	10,3	12,8	2,5	8,6
Lillestrøm				11,1	14,2	3,1	
Nittedal	17,5	17,0	16,6	15,1	14,8	-0,3	16,2
Gjerdrum	22,3	27,2	29,6	33,0	33,9	0,9	29,2
Ullensaker	6,0	6,0	5,6	4,7	8,4	3,7	6,1
Nes	12,5	11,0	10,7	14,8	38,8	24,0	17,6
Eidsvoll	19,0	19,5	18,2	17,9	18,3	0,4	18,6
Nannestad	19,2	22,9	22,6	25,9	25,5	-0,4	23,2
Hurdal	1,0	4,6	8,4	6,2	10,4	4,2	6,1
Hole	0,6	5,3	9,0	11,8	14,8	3,0	8,3
Flå	10,3	9,4	10,6	12,3	14,7	2,4	11,5
Nesbyen	3,8	3,9	2,1	0,3	3,8	3,5	2,8
Gol	14,7	16,3	13,9	13,0	11,9	-1,1	14,0
Hemsedal	18,9	21,4	19,1	23,5	31,2	7,7	22,8
Ål	7,6	9,2	10,8	13,2	14,1	0,9	11,0
Hol	12,0	9,1	8,6	9,8	17,8	8,0	11,5
Sigdal	11,9	14,4	14,6	16,4	20,4	4,0	15,5
Krødsherad	20,8	25,8	28,8	38,5	39,7	1,2	30,7
Modum	5,0	6,4	6,7	6,6	7,6	1,0	6,5
Øvre Eiker	6,5	6,0	4,6	6,3	7,8	1,5	6,2
Lier	6,0	6,6	7,4	12,1	15,4	3,3	9,5
Flesberg	2,7	4,6	2,7	0,1	0,9	0,8	2,2
Rollag	7,0	7,7	5,9	11,7	14,5	2,8	9,4
Nore og Uvdal	9,6	9,5	6,6	5,3	8,8	3,5	8,0
Jevnaker	11,8	13,1	9,5	9,6	16,6	7,0	12,1
Lunner	8,5	6,3	2,4	4,3	7,8	3,5	5,9
Oslo	6,6	9,1	8,9	10,0	11,5	1,5	9,2
Sammenslåingskommune							
Gjennomsnitt Viken				14,0	15,3		
Landet u/ Oslo				11,9	13,7		

4. Gjeldsbelastning

4.1 Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser. I tillegg gjøres det fradrag for totale utlån og ubrukne lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler).

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er et bilde på gjeldsgraden i kommunene, og sier noe om hvor krevende det kan bli å betale ned gjelden. Alt av netto lånegjeld vil imidlertid ikke være renteesponert gjeld, det vil si gjeld der en gitt økning i renten netto vil påvirke budsjettbalansen i kommunen. Netto renteesponert gjeld ser vi på neste delkapittel.

Når netto lånegjeld som indikator skal tolkes er det viktig at den ikke ses isolert sett, men bør ses i sammenheng med andre indikatorer, slik som eksempelvis netto driftsresultat og disposisjonsfond.

Gjennomsnittlig netto lånegjeld for Viken kommuner i 2021 er på 92,5 %, og er noe lavere enn i fjor. Oslo kommunes lånegjeld ligger på 53,3 %, og er litt høyere enn i fjor. Gjeldsgraden for landet uten Oslo ligger på 92,7 %.

Flere kommuner har i 2021 redusert sin netto lånegjeld.

Følgende fem kommuner har i 2021 den høyeste netto lånegjelden i % av brutto driftsinntekter: Frogn (129%), Hvaler (134 %), Rælingen (135%), og Nes og Lørenskog (139%).

I motsetning finner vi følgende kommuner som har den laveste netto lånegjelden: Nore og Uvdal (40 %), Rollag (50 %), Modum og Oslo (53 %), og Sigdal (54 %).

I hovedtrekk er det de samme kommunene som ligger på topp og bunn i perioden 2017-2021.

Tabellen under viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter 2017- 2021:

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)							
Kommune	Endelige kostra tall				Foreløpige regnskapstall	Vekt i prosent poeng	Gjennomsnitt for perioden
	2017	2018	2019	2020	2021	2020-2021	2017-2021
Halden	89,0	105,2	107,1	113,0	108,9	-4,1	104,6
Moss				83,3	81,1	-2,2	
Sarpsborg	80,0	79,9	77,2	76,8	72,6	-4,2	77,3
Fredrikstad	91,7	90,6	94,1	93,8	91,4	-2,4	92,3
Drammen				149,0	103,5	-45,5	
Kongsberg	75,3	79,2	84,6	91,6	92,0	0,4	84,5
Ringerike	68,6	80,0	92,8	110,0	106,4	-3,6	91,6
Hvaler	96,3	106,3	110,1	129,6	134,1	4,5	115,3
Aremark	94,5	107,5	108,0	98,8	94,4	-4,4	100,6
Marker	56,1	56,4	64,9	78,0	69,7	-8,3	65,0
Indre østfold				77,2	74,1	-3,1	
Skiptvet	30,9	29,9	32,7	56,6	56,1	-0,5	41,2
Rakkestad	86,7	92,3	97,0	95,5	96,4	0,9	93,6
Råde	84,4	80,1	77,5	75,7	75,3	-0,4	78,6
Våler	53,2	54,0	45,3	58,2	58,9	0,7	53,9
Vestby	127,0	125,4	122,6	118,2	125,4	7,2	123,7
Nordre Follo				117,3	110,1	-7,2	
Ås	103,0	108,0	109,7	117,4	113,0	-4,4	110,2
Frogn	125,1	120,5	143,6	141,7	129,0	-12,7	132,0
Nesodden	74,1	73,4	82,1	85,4	81,4	-4,0	79,3
Bærum	66,9	58,9	62,8	73,1	72,3	-0,8	66,8
Asker				84,3	83,4	-0,9	
Aurskog-Høland				82,6	77,3	-5,3	
Rælingen	109,7	127,4	128,7	132,7	135,3	2,6	126,8
Enebakk	122,9	129,1	123,2	109,4	97,1	-12,3	116,3
Lørenskog	124,2	123,1	123,1	132,7	139,2	6,5	128,5
Lillestrøm				101,8	95,1	-6,7	
Nittedal	64,4	69,8	88,6	99,4	98,1	-1,3	84,1
Gjerdrum	107,3	102,5	93,2	91,0	55,0	-36,0	89,8
Ullensaker	133,3	143,0	146,4	151,1	113,2	-37,9	137,4
Nes	62,0	61,8	65,9	72,7	139,1	66,4	80,3
Eidsvoll	85,7	93,4	97,8	92,2	90,8	-1,4	92,0
Nannestad	98,7	105,4	101,6	96,2	86,3	-9,9	97,6
Hurdal	83,5	77,6	78,6	79,0	85,0	6,0	80,7
Hole	66,8	64,4	63,2	61,8	59,2	-2,6	63,1
Flå	65,0	70,8	74,6	78,7	67,2	-11,5	71,3
Nesbyen	54,0	59,3	69,4	87,1	83,1	-4,0	70,6
Gol	84,4	81,9	73,8	71,9	69,2	-2,7	76,2
Hemsedal	68,9	68,4	65,1	59,8	70,6	10,8	66,6
Ål	55,9	55,5	66,4	62,2	64,5	2,3	60,9
Hol	62,5	60,3	63,5	66,2	56,9	-9,3	61,9
Sigdal	38,7	42,9	41,6	39,3	54,1	14,8	43,3
Krødsherad	34,0	48,0	88,7	95,6	82,7	-12,9	69,8
Modum	53,5	58,1	52,5	54,0	53,0	-1,0	54,2
Øvre Eiker	80,0	78,0	71,4	73,8	67,7	-6,1	74,2
Lier	83,0	84,0	96,6	101,5	100,4	-1,1	93,1
Flesberg	45,8	109,1	138,6	138,3	127,7	-10,6	111,9
Rollag	41,0	40,1	43,9	47,1	50,1	3,0	44,4
Nore og Uvdal	32,7	30,4	33,8	37,1	39,8	2,7	34,8
Jevnaker	73,7	90,4	86,8	85,7	80,4	-5,3	83,4
Lunner	74,6	90,2	109,5	114,2	103,3	-10,9	98,4
Oslo	42,2	46,6	49,0	52,8	53,3	0,5	48,8
Sammenslåingskommune							
Gjennomsnitt Viken				94,6	92,5		
Landet u/ Oslo				95,1	92,7		

4.2 Netto renteeksponert gjeld

Som nevnt tidligere er ikke alt av netto lånegjeld det samme som renteeksponert gjeld, det vil si gjeld der en økning i renten påvirker budsjettbalansen i kommunen. Dette gjelder blant annet gjeld knyttet til selvkostområdene (vann, avløp og renovasjon) som finansieres ved gebyrer fra innbyggerne og gjeld med rentekompensasjonsordninger.

Netto renteeksponering gir en indikasjon på hvor mye av kommunekonsernet sin renteeksponerte gjeld som er igjen etter at rentebærende likviditet er trukket fra. Variabelen gir således en indikasjon på hvor sårbar kommunekonsernet vil være for en endring i rentenivået (før man tar hensyn til eventuelle rentebindinger).

Rentenivået gjennomgående har vært lavt over flere år. Renten forventes å øke i tiden fremover, og det er derfor viktig at kommunene i vurderingen av finansisell risiko stresstester gjelden sin med ulike scenarioer og utslag det kan gi på bunnlinjen i regnskapet, jf. generalbestemmelsen.

Gjennomsnittelig netto renteeksponert gjeld for Viken kommuner for 2021 er på 47,4 %, mens Oslo kommune ligger på 20,3 %. Landet for øvrig uten Oslo ligger på 49,8 %.

De fem kommunene som ligger høyest på denne indikatoren er omtrent de samme som lå øverst på netto lånegjeld, altså Hvaler (83 %) , Nes (84 %), Rælingen (93 %), Frogn (94 %), Lørenskog (106 %) i tillegg til Vestby på 86 %.

Vi har tre kommuner i regionen som har negativ netto renteeksponert gjeld, som betyr gevinst ved renteoppgang. Kommunene dette gjelder er Krødsherad, Gjerdrum og Hol.

Ser vi på gjennomsnittet for perioden 2017– 2021 finner vi noen av de samme overnevnte kommunene i begge ender av netto renteeksponert gjeld.

Tabellen under viser netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter 2017- 2021:

Netto renteeksposering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)							
Kommune	Endelige kostra tall				Foreløpige regnskapstall	Vekst i prosent poeng	Gjennomsnitt for perioden
	2017	2018	2019	2020	2021	2020-2021	2017-2021
Halden	44,0	55,7	54,6	55,4	52,7	-2,7	52,5
Moss				51,1	44,2	-6,9	
Sarpsborg	49,0	49,4	45,6	37,9	37,6	-0,3	43,9
Fredrikstad	40,7	44,9	48,2	47,6	48,8	1,2	46,0
Drammen				98,9	54,2	-44,7	
Kongsberg	51,1	48,4	52,0	62,7	61,6	-1,1	55,2
Ringerike	20,2	27,2	38,5	50,4	47,0	-3,4	36,7
Hvaler	31,3	32,5	49,0	65,3	83,1	17,8	52,2
Aremark	30,6	28,8	19,3	14,3	15,5	1,2	21,7
Marker	22,4	21,3	19,4	33,2	28,2	-5,0	24,9
Indre Østfold				27,0	24,6	-2,4	
Skiptvet	-8,4	-6,0	-0,8	20,4	16,4	-4,0	4,3
Rakkestad	54,0	53,6	55,9	53,0	59,1	6,1	55,1
Råde	53,9	53,2	49,8	46,2	49,2	3,0	50,5
Våler	7,8	15,3	18,7	36,6	37,1	0,5	23,1
Vestby	44,7	48,4	42,3	50,5	86,1	35,6	54,4
Nordre Follo				68,3	59,3	-9,0	
Ås	40,9	46,5	52,9	57,3	51,6	-5,7	49,8
Frogn	106,7	95,6	105,9	105,9	93,8	-12,1	101,6
Nesodden	32,6	32,6	46,6	45,4	34,7	-10,7	38,4
Bærum	8,6	-3,7	6,2	16,5	19,3	2,8	9,4
Asker				47,9	52,4	4,5	
Aurskog-Høland				41,1	36,1	-5,0	
Rælingen	70,0	82,7	85,4	92,2	93,4	1,2	84,7
Enebakk	74,8	80,8	102,1	89,2	54,0	-35,2	80,2
Lørenskog	87,5	83,1	89,4	97,6	105,8	8,2	92,7
Lillestrøm				52,7	47,7	-5,0	
Nittedal	15,6	20,0	36,2	49,9	52,1	2,2	34,8
Gjerdrum	39,3	32,5	24,2	25,8	-8,2	-34,0	22,7
Ullensaker	82,0	91,1	95,7	93,2	68,0	-25,2	86,0
Nes	23,3	27,5	31,2	35,6	84,0	48,4	40,3
Eidsvoll	22,2	31,0	36,2	35,6	37,0	1,4	32,4
Nannestad	36,0	42,0	44,9	33,6	28,0	-5,6	36,9
Hurdal	46,7	41,9	45,3	44,7	39,6	-5,1	43,6
Hole	38,3	27,1	26,7	22,9	23,6	0,7	27,7
Flå	12,2	28,7	36,7	37,2	18,4	-18,8	26,6
Nesbyen	18,3	28,9	39,1	:			28,8
Gol	43,5	37,8	39,6	38,4	34,1	-4,3	38,7
Hemsedal	-4,4	-2,1	3,8	-4,4	13,3	17,7	1,2
Ål	17,7	17,7	42,5	22,7	26,0	3,3	25,3
Hol	-5,6	-0,1	3,6	2,6	-10,8	-13,4	-2,1
Sigdal	-7,9	-2,8	-2,6	-3,8	1,4	5,2	-3,1
Krødsherad	-25,0	-18,3	25,0	23,9	-6,9	-30,8	-0,3
Modum	22,3	18,4	20,3	19,3	22,3	3,0	20,5
Øvre Eiker	39,4	37,8	34,1	32,6	30,6	-2,0	34,9
Lier	42,5	38,7	50,3	49,4	44,5	-4,9	45,1
Flesberg	16,2	79,0	94,8	95,3	80,7	-14,6	73,2
Rollag	9,0	5,1	9,9	5,8	10,2	4,4	8,0
Nore og Uvdal	-6,4	-9,0	-1,7	-10,3	3,6	13,9	-4,8
Jevnaker	33,5	48,0	52,1	47,5	38,7	-8,8	44,0
Lunner	37,9	56,0	90,7	82,9	69,2	-13,7	67,3
Oslo	13,0	18,6	19,6	19,9	20,3	0,4	18,3
Sammenslåingskommune							
Gjennomsnitt Viken				48,1	47,4		
Landet u/ Oslo				50,3	49,8		

5. Folketallsutvikling

Utvikling i folketallet har betydning for utviklingen av rammetilskuddet til kommunene. Folketall og befolknings sammensetning påviker også den økonomiske situasjonen i kommunen. Vi har derfor tatt med den faktiske befolkningsutviklingen i kommunene pr 1. januar hvert år for perioden 2018-2022.

Lørenskog er den kommunen i regionen, som har hatt størst prosentvis befolkningsøkning i den nevnte perioden på hele 13,5%, tett etterfulgt av Nannestad kommune på 12,2 % og Ullensaker kommune på 12,0 %. Felles for disse kommunene i tillegg til befolkningsveksten er sentralitet og tilgang på arbeidsplasser.

Aremark kommune har størst prosentvist nedgang i antall innbyggere på hele 6,4 % og er den nest minste kommunen i Viken etter Flå kommune.

Etter kommunesammenslåinger og grensejusteringer fordeler våre kommuner seg slik i forhold til antall innbyggere:

Antall innbyggere i definerte kategorier	Antall kommuner	Navn på kommuner
Kommuner under 3 000 innbyggere	8	Flå, Aremark, Rollag, Krødsherad, Nore og Uvdal, Hemsedal, Flesberg og Hurdal
Kommuner mellom 3 000-5 000 innbyggere	8	Nesbyen, Sigdal, Marker, Skiptvet, Hol, Ål, Gol og Hvaler
Kommuner mellom 5 000-10 000 innbyggere	7	Våler, Hole, Jevnaker, Gjerdrum, Råde, Rakkestad og Lunner
Kommuner mellom 10 000 -20 000 innbyggere	8	Enebakk, Modum, Nannestad, Frogn, Aurskog-Høland , Vestby, Rælingen og Nesodden
Kommuner mellom 20 000 -50 000 innbyggere	12	Øvre Eiker, Ås, Nes, Nittedal, Eidsvoll, Lier, Kongsberg, Ringerike, Halden, Ullensaker, Lørenskog og Indre Østfold
Kommuner mellom 50 000- 100 000 innbyggere	6	Moss , Sarpsborg, Nordre Follo , Fredrikstad, Lillestrøm og Asker
Kommuner over 100 000 innbyggere	3	Drammen , Bærum og Oslo
Kommuner med rød skrift er sammenslåingskommuner		

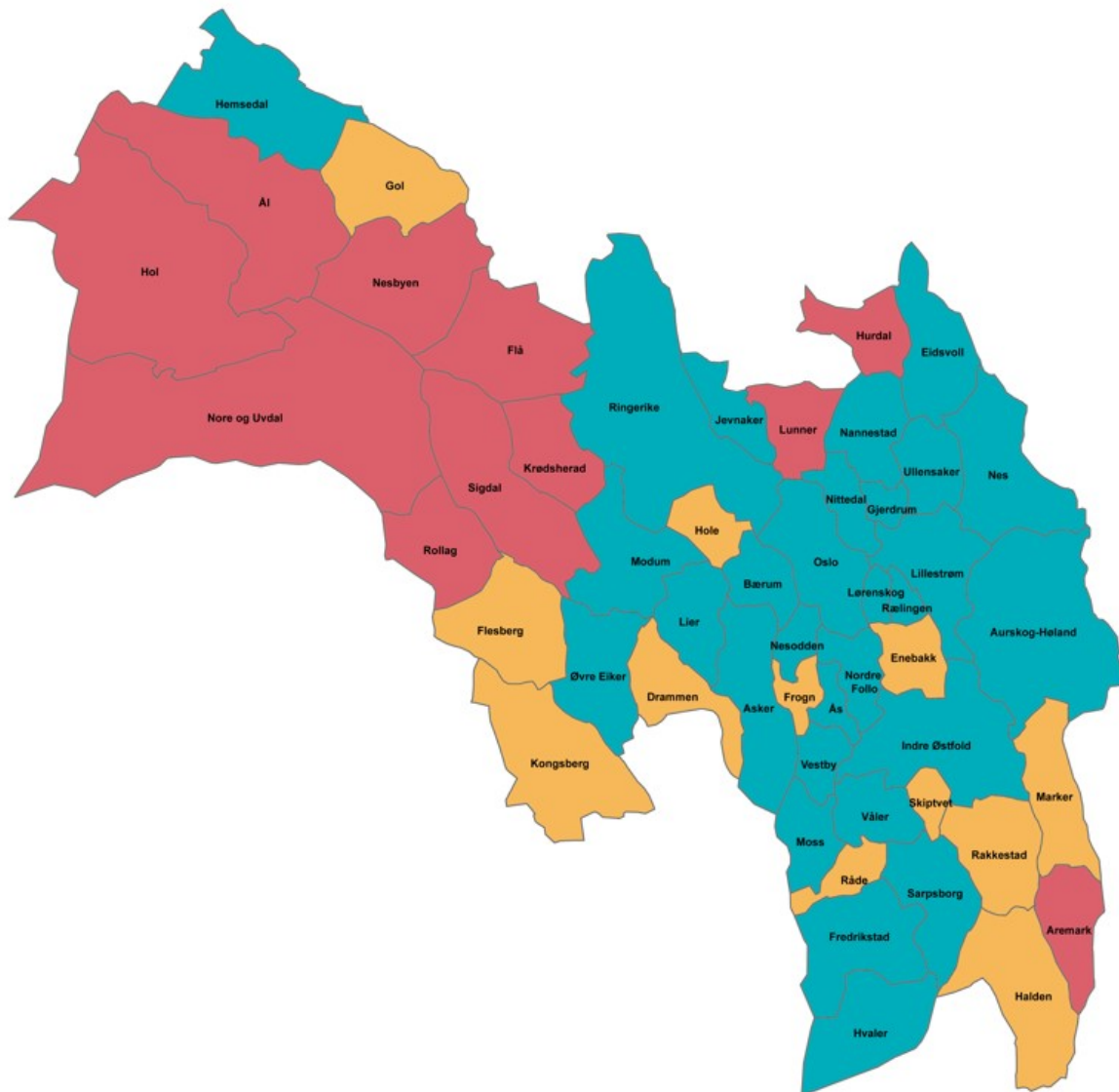
I befolknings tabellen på side 16 har SSB for sammenslåingskommuner konstruert de historiske tallene, altså tall for perioden før 2020. Dette gjelder imidlertid ikke kommuner med grensejustering.

Folketallsutvikling 2022

Nedenfor presenteres folketallsutviklingen for perioden 2018-2022 som kart. Fargelaggingen av kartet tar utgangspunkt i følgende terskelverdier:

- Kommuner med negativ utvikling
- Kommuner med utvikling under landssnittet
- Kommuner med utvikling over landssnittet

Landets vekst for perioden 2018 – 2022 er på 2,4 % samlet.

Tabellen under viser utviklingen i folketall pr 1.1 for perioden 2018 – 2022:

Faktisk befolkningsutvikling pr 1.1							
	2018	2019	2020	2021	2022	Endring i tall for perioden	Endring i tall for perioden
Halden	31 037	31 177	31 373	31 387	31 444		1,3 %
Moss	48 671	48 871	49 273	49 668	50 290		3,2 %
Sarpsborg	55 543	55 997	56 732	57 372	58 182		4,5 %
Fredrikstad	80 977	81 772	82 385	83 193	83 892		3,5 %
Drammen	100 302	100 581	101 386	101 859	102 273		1,9 %
Kongsberg	27 410	27 481	27 723	27 694	27 879		1,7 %
Ringerike	30 283	30 442	30 641	30 835	31 011		2,3 %
Hvaler	4 540	4 599	4 668	4 694	4 741		4,2 %
Aremark	1 399	1 357	1 325	1 325	1 315		-6,4 %
Marker	3 567	3 592	3 595	3 601	3 578		0,3 %
Indre Østfold	44 035	44 320	44 792	45 201	45 608		3,4 %
Skiptvet	3 831	3 797	3 805	3 825	3 846		0,4 %
Rakkestad	8 202	8 230	8 255	8 222	8 312		1,3 %
Råde	7 465	7 542	7 508	7 568	7 633		2,2 %
Våler	5 471	5 593	5 736	5 805	5 913		7,5 %
Vestby	17 486	17 824	18 042	18 290	18 699		6,5 %
Nordre Follo	58 058	58 237	59 288	60 034	61 032		4,9 %
Ås	20 084	20 335	20 439	20 439	20 780		3,3 %
Frogn	15 735	15 761	15 877	15 953	16 084		2,2 %
Nesodden	19 287	19 488	19 616	19 805	19 939		3,3 %
Bærum	125 454	126 841	127 731	128 233	128 982		2,7 %
Asker	92 828	93 679	94 441	94 915	96 088		3,4 %
Aurskog-Høland	17 072	17 173	17 390	17 591	17 754		3,8 %
Rælingen	17 874	18 161	18 530	18 730	19 024		6,0 %
Enebakk	10 945	11 026	11 110	11 065	11 249		2,7 %
Lørenskog	38 670	40 106	41 460	42 740	44 693		13,5 %
Lillestrøm	83 821	85 757	85 983	86 953	89 095		5,9 %
Nittedal	23 545	24 089	24 249	24 454	24 947		5,6 %
Gjerdrum	6 704	6 823	6 890	7 043	6 989		4,1 %
Ullensaker	36 576	38 234	39 625	40 459	41 565		12,0 %
Nes	21 681	21 885	23 092	23 422	23 898		9,3 %
Eidsvoll	24 647	24 919	25 436	26 031	26 716		7,7 %
Nannestad	13 240	13 682	14 139	14 637	15 074		12,2 %
Hurdal	2 903	2 864	2 854	2 838	2 905		0,1 %
Hole	6 833	6 845	6 799	6 811	6 859		0,4 %
Flå	1 069	1 052	1 050	1 049	1 057		-1,1 %
Nesbyen	3 341	3 315	3 273	3 262	3 273		-2,1 %
Gol	4 566	4 576	4 608	4 636	4 667		2,2 %
Hemsedal	2 457	2 481	2 486	2 546	2 611		5,9 %
Ål	4 626	4 671	4 674	4 648	4 650		0,5 %
Hol	4 520	4 473	4 441	4 434	4 504		-0,4 %
Sigdal	3 488	3 490	3 467	3 465	3 492		0,1 %
Krødsherad	2 277	2 239	2 212	2 219	2 189		-4,0 %
Modum	13 880	13 980	14 115	14 166	14 273		2,8 %
Øvre Eiker	18 926	19 117	19 423	19 709	20 044		5,6 %
Lier	25 980	26 373	26 811	27 118	27 584		5,8 %
Flesberg	2 688	2 694	2 688	2 713	2 720		1,2 %
Rollag	1 411	1 419	1 390	1 386	1 370		-3,0 %
Nore og Uvdal	2 482	2 448	2 439	2 412	2 455		-1,1 %
Jevnaker	6 777	6 846	6 852	6 867	6 908		1,9 %
Lunner	9 065	9 051	9 048	9 062	9 144		0,9 %
Oslo	673 469	681 071	693 494	697 010	699 827		3,8 %
Sammenslåingskommune							
Kommune med grensejustering							
Ås/ Nordre Follo: Før 2020 er tall for Tandbergløkka (del av grunnkrets Østensjø) regnet med under K-3020 Ås.							
Fra 2020 tilhører området 3020 Nordre Follo.							
Lillestrøm/ Nes: Før 2020 er tall for grunnkrets Rånåsfoss og deler av Hellesjø regnet med under K-3030 Lillestrøm.							
Fra 2020 tilhører områdene 3034 Nes.							

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken

